

TÜRKMENISTANYŇ PREZIDENTINIŇ KARARY

«11» noýabr 2022 ý.

№ 316

Aşgabat ş.

Döwlet emlägini bäsleşik esasynda ynançly dolandyrmaga bermegiň Tertibini tassyklamak barada

«Türkmenistanyň Prezidentiniň ýurdumyzy 2022–2028-nji ýyllarda durmuş-ykdysady taýdan ösdürmegiň Maksatnamasynda» bellenen wezipeleri üstünlikli durmuşa geçirmek, ýurduň ykdysadyýetine maýa goýumlaryny çekmek maksady bilen, şeýle hem «Döwlet emlägini ynançly dolandyrmak hakynda» Türkmenistanyň Kanunyna laýyklykda, **karar edýärim:**

1. Döwlet emlägini bäsleşik esasynda ynançly dolandyrmaga bermegiň Tertibini tassyklamaly (goşulýar).

2. Şu kararyň ýerine ýetirilişine Türkmenistanyň Ministrler Kabinetiniň Başlygynyň Orunbasarlary, Türkmenistanyň Maliýe we ykdysadyýet ministri, welaýatlaryň we Aşgabat şäheriniň häkimleri hem-de Türkmenistanyň Ýokary gözegçilik edarasynyň başlygy gözegçilik etmeli.

**Türkmenistanyň
Prezidenti**

**Serdar
Berdimuhamedow**

**Türkmenistanyň Prezidentiniň
2022-nji ýylyň 11-nji noýabrynda
çykaran 316-njy karary bilen
tassyklandy**

**Döwlet emlägini bäsleşik esasynda ynançly
dolandyrmaga bermegiň
TERTIBI**

I bap. Umumy düzgünler

1. Döwlet emlägini bäsleşik esasynda ynançly dolandyrmaga bermegiň Tertibi (mundan beýläk – Tertip) Türkmenistanyň Raýat kodeksine, «Döwlet emlägini ynançly dolandyrmak hakynda» Türkmenistanyň Kanunyna (mundan beýläk – Kanun) laýyklykda işlenilip taýýarlanyldy hem-de döwlet emlägini ynançly dolandyrmaga bäsleşik (mundan beýläk – bäsleşik) esasynda bermek bilen bagly gatnaşyklary düzgünleşdirýär.

2. Şu Tertipdäki düşüňjeler Kanuna laýyklykda ulanylyr.

3. Şu Tertibiň hereketi hojalyk we paýdarlar jemgyýetleriniň maýalaryndaky döwlet eýeçiligindäki paýnamalary, paýlary, şeýle hem emläk toplумы hökmünde – döwlet kärhanalaryny, olaryň emläklerini (strategik ähmiýetli emläk toplumlary we emläkler muňa degişli däl) bäsleşik esasynda ynançly dolandyrmaga bermäge degişlidir.

4. Döwletiň adyndan ynançly dolandyrmak şertnamasynyň (mundan beýläk – Şertnama) bir tarapy bolup çykyş edýän, ýerine ýetiriji häkimiýetiň merkezi edarasy, şeýle hem oňa Türkmenistanyň Ministrler Kabineti tarapyndan ygtyýarlylandyrylan beýleki edaralar (guramalar) eýeçiligiň eýesi bolup durýarlar.

5. Döwlet emlägini ynançly dolandyrmagy amala aşyrýan we Şertnama laýyklykda bu emläk babatynda eýeçiligiň eýesiniň ýa-da onuň görkezen şahsynyň (bähbit görüjiniň) bähbitleri üçin islendik hukuk we hakyky hereketleri amala aşyrýan ýuridik şahs (esaslyk maýasynyň 50 göterimden ýokary paýy döwlete degişli bolan ýuridik şahsdan başga) ynançly dolandyryjy bolup durýar.

6. Döwlet emlägini ynançly dolandymagyň maksatlary şular bolup durýar:

1) döwlet emlägini peýdalanmagyň netijeliligini we onuň girdejliligini ýokarlandyrmak;

2) ýurduň ykdysadyýetine daşarky we içerki maýa goýumlaryny çekmek;

3) ynançly dolandymaga berilýän döwlet emläginiň ykdysady we maliýe ýagdaýyny sagdynlaşdyrmak we bu emlägi dolandymagy kämilleşdirmek;

4) işiň esasy ugurlarynyň, önümçiligiň we iş orunlarynyň saklanyp galymagyny ýa-da täze iş orunlarynyň döredilmegini üpjün etmek;

5) durmuş-ykdysady maksatnamalaryň, taslamalaryň üstünlikli durmuşa geçirilmegine ýardam bermek.

7. Ministrlikler, pudaklaýyn dolandyryş edaralary we ýerine ýetiriji häkimiýetiň ýerli edaralary öz garamagyndaky döwlet emläginiň ynançly dolandyrylmagynyň maksadalaýyklygyny esaslandyrmak arkaly ony Ynançly dolandymaga degişli döwlet emläginiň sanawyna (mundan beýläk – Döwlet emläginiň sanawy) goşmak barada Türkmenistanyň Maliýe we ykdysadyýet ministrligine (mundan beýläk – Ygtyýarly edara) ýüz tutýarlar.

Döwlet emlägi kärhananyň tehnologik tapgyryny bozýan önümçilik we önümçilik däl bölümleri we düzüm birlikleri görnüşinde ynançly dolandymaga berilmeýär.

Ygtyýarly edara Döwlet emläginiň sanawyny Türkmenistanyň Ministrler Kabineti bilen ylalaşyp tassyklaýar.

8. Ygtyýarly edara eýeçiligiň eýesiniň we ynançly dolandyryjynyň Kanunda we Şertnamada kesgitlenen borçnamalarynyň ýerine ýetirilişine gözegçiligi amala aşyrýar.

9. Döwlet emlägini ynançly dolandyrmak bilen baglanyşykly hukuk gatnaşyklary, eýeçiligiň eýesi bilen ynançly dolandyryjynyň arasynda ýazmaça görnüşde baglaşylýan Şertnamanyň esasynda ýüze çykýar.

Döwlet emlägini ynançly dolandymaga bermek, oňa bolan eýeçilik hukugynyň ynançly dolandyryja geçmegine getirmeýär.

10. Döwlet emlägi Şertnamanyň taraplarynyň arasynda düzülen we olar tarapyndan gol çekilen kabul ediş-tabşyryş delilnamasy esasynda ynançly dolandyrmaga berilýär.

11. Ynançly dolandyrmaga berilýän döwlet emläginiň bahasy emläge baha kesmek babatynda Türkmenistanyň kadalaşdyryjy hukuk namalaryna laýyklykda kesgitlenýär.

12. Ynançly dolandyryjynyň Şertnamada göz önünde tutulan hak-heşdegiň tölenilmegine, şeýle hem özüne ynançly dolandyrmaga berlen döwlet emläginiň ulanylmagyndan alnan girdejileriň hasabyna, emma degişli döwür üçin girdejileriň 20 göteriminden köp bolmadyk mukdarda ynançly dolandyran mahalynda zerur bolan eden çykadjylarynyň öweziniň dolunmagyna hukugy bardyr.

13. Ynançly dolandyryjynyň dolandyrmak boýunça çykadjylarynyň öweziniň dolunmagy:

1) paýnamalar boýunça, Şertnamada göz önünde tutulan möhletlerde ynançly dolandyrmaga berlen paýnamalar boýunça bar bolan diwidentleriň hasabyna;

2) paýlar boýunça, Şertnamada göz önünde tutulan möhletlerde ynançly dolandyrmaga berlen paýdan ýetýän arassa peýdanyň hasabyna;

3) emläk toplumyny dolandyrmak boýunça, Şertnamada göz önünde tutulan möhletlerde döwlet emläginiň ulanylmagyndan alnan girdejileriň hasabyna amala aşyrylýar.

14. Döwlet emlägini dolandyrmak boýunça ynançly dolandyryjynyň zerur çykadjylarynyň möçberi eýeçiligiň eýesi tarapyndan her ýyl ylalaşylmaga degişlidir.

II bab. Döwlet emlägini bäsleşik esasynda ynançly dolandyrmaga bermegiň tertibi we şertleri

15. Döwlet emlägini ynançly dolandyrmaga bermek boýunça bäsleşigi geçirmegiň bellenen senesinden azyndan otuz senenama gün ön köpçülikleýin habar beriş serişdelerinde we Ygtyýarly edaranyň hem-de eýeçiligiň eýesiniň resmi web-saýtynda bäsleşik barada habar berilýär.

16. Döwlet emlägini ynançly dolandyrmaga bermek boýunça bäsleşik yglan edilende habar berilmäge degişli maglumatlaryň sanawy

döwlet emlägini ynançly dolandyrmaga bermegiň maksadyndan ugur almak bilen, Ygtyýarly edara tarapyndan belleniýär.

17. Eýeçiligiň eýesi döwlet emlägini bäsleşik esasynda ynançly dolandyrmaga bermek üçin Döwlet emlägini bäsleşik esasynda ynançly dolandyrmaga bermek boýunça bäsleşik toparyny (mundan beýläk-Bäsleşik topary) döredýär.

Bäsleşik topary baş adamdan az bolmadyk düzümde döredilýär we goşmaça bir adam kätib belleniýär. Bäsleşik toparyň agzalygyna hökmany tertipde Ygtyýarly edaranyň wekilleri girizilýär. Bäsleşik toparynyň başlygy we kätibi eýeçiligiň eýesiniň wekilinden belleniýär. Zerur bolan halatynda Bäsleşik toparynyň düzümine ministrlikleriň, pudaklaýyn dolandyryş edaralarynyň we ýerine ýetiriji häkimiýetiň ýerli edaralarynyň wekilleri goşulyp bilner.

18. Bäsleşige gatnaşyjylar baradaky maglumatlar Bäsleşik topary tarapyndan bäsleşik bilen bagly resminamalar bukjasy açylýança köpçülige aýan edilmeýär.

19. Bäsleşik topary:

- 1) bäsleşik geçirmegiň şertlerini kesgitleýär;
- 2) ynançly dolandyryja bildirilýän esasy talaplary belleýär;
- 3) bäsleşigi guraýar we geçirýär;
- 4) bäsleşigiň ýeňijisini ygylan edýär;

5) bäsleşigiň jemlerini bäsleşige gatnaşyjylara Bäsleşik toparynyň mejlisiniň geçirilen güni ygylan edýär;

20. Bäsleşigiň jemleri Bäsleşik toparynyň agzalary tarapyndan gol çekilen degişli teswirnama bilen resmileşdirilýär.

21. Bäsleşik toparynyň teswirnamasynda bäsleşik toparynyň mejlisiniň geçirilen ýeri, wagty, bäsleşik toparynyň agzalarynyň we beýleki çagyrylan hünärmenleriň gatnaşandyklary, mejlisde garalan meseleler we olar boýunça kabul edilen çözgütler görkezilýär.

22. Bäsleşik açyk görnüşde geçirilýär we bäsleşik toparynyň çözgüdi onuň agzalarynyň sesleriniň ýönekeý köplügi bilen kabul edilýär. Bäsleşik toparynyň her bir agzasynyň bir sesi bardyr. Sesleriň sany deň bolan ýagdaýynda bäsleşik toparynyň başlygynyň sesi çözüji ses bolup durýar.

Bäsleşik toparynyň kätibiniň ses bermek hukugy ýokdur.

23. Bäsleşigiň netijesinde bäsleşigiň şertlerine laýyklykda degişli borçnamalary öz üstüne alan we döwlet emlägini ynançly dolandyrmak boýunça täjirçilik meýilnamasy has amatly bolan ýuridik şahs bäsleşigiň ýeňijisi diýip ygylan edilýär we Bäsleşik toparynyň teswirnamasyna gol çekdirmek arkaly tanyşdyrylýar.

Bäsleşigiň ýeňijisiniň Bäsleşik toparynyň teswirnamasyna gol çekmekden ýüz öwürmegi şol bir wagtda Şertnamany baglaşmakdan ýüz öwürmegi diýlip hasap edilýär.

24. Geçirilen bäsleşigiň netijeleri barada maglumatlar onuň geçirilen gününden başlap, 10 (on) iş gününüň dowamynda köpçülikleýin habar beriş serişdelerinde we Ygtyýarly edaranyň hem-de eýeçiligiň eýesiniň resmi web-saýtynda ýerleşdirilýär.

25. Bäsleşik toparynyň çözgüdi bilen ylalaşmadyk bäsleşigiň gatnaşyjylary bu babatda Türkmenistanyň kanunçylygynda bellenen tertipde şikaýat etmäge haklydyr.

26. Bäsleşik toparynyň teswirnamasyna gol çekilen pursatyndan Bäsleşik toparynyň ygtyýarlygy tamamlanýar.

27. Şu ýagdaýlarda bäsleşik bolup geçmedik diýlip ykrar edilýär:

1) bäsleşige gatnaşmak üçin ýüztutma berilmedik ýa-da diňe bir ýüztutma berlen halatynda;

2) gelip gowşan ýüztutmalar bäsleşigiň şertlerine laýyk gelmedik halatynda.

Bäsleşik toparynyň bäsleşik bolup geçmedik diýlip ykrar edilen netijesi degişli teswirnama bilen resmileşdirilýär.

28. Döwlet emlägini bäsleşik esasynda ynançly dolandyrmaga bermek üçin ynançly dolandyryja bildirilýän esasy talaplar:

1) Türkmenistanyň kanunçylygynda bellenen tertipde ýuridik şahs hökmünde bellige alnan bolmalydyr;

2) azyndan üç ýyl iş tejribesi bolmalydyr;

3) soňky iki ýylyň dowamynda peýda gazanyp işleýän bolmalydyr;

4) Döwlet býujetine we karz edaralaryna karz boýunça möhleti geçen bergileri bolmaly däldir;

5) döwlet emlägi emläk toplumy görnüşinde berlende, döwlet emlägi ynançly dolandyrylýan wagtynda ynançly dolandyryjy

tarapyndan ýetirilip bilinjek ýitgileriň öwezini dolmak üçin ynançly dolandyryjynyň berilýän döwlet emläginiň bazar bahasynyň elli göteriminden az bolmadyk möçberdäki aktiwleri bolmalydyr;

6) döwlet emlägi hojalyk we paýdarlar jemgyýetleriniň paýlary we paýnamalary görnüşinde berlende ynançly dolandyryjynyň maýa goýum aktiwlerini üstünlikli dolandyrmak tejribesi (azyndan üç mysal) ýa-da maýa goýum aktiwlerini dolandyryjy kärhana hökmünde tejribesi bolmalydyr we şular ýaly mysallar boýunça maglumatlary köpçülik üçin elýeter etmelidir.

29. Döwlet emlägini bäsleşik esasynda ynançly dolandyrmaga bermegiň esasy şertleri:

1) döwlet emlägini ynançly dolandyrmak boýunça täjirçilik meýilnamasy, onda anyk maksatlar we garaşylýan netijeler görkezilmelidir;

2) döwlet emlägini ynançly dolandyrmak boýunça hödürlenlen täjirçilik meýilnamasyny ýerine ýetirmegiň hökmanylygy;

3) ynançly dolandyrmaga berilýän döwlet emläginiň ykdysady ýagdaýyny sagdynlaşdyrmak we bu emlägi netijeli dolandyrmak boýunça ynançly dolandyryjy tarapyndan berlen teklipleriň üpjünçiliginiň maliýe kepilligi üçin gatanjynyň tölenmegi.

30. Eýeçiligiň eýesi ynançly dolandyrmaga berýän döwlet emlägini beýleki emläginden aýrybaşgalamalydyr, ynançly dolandyryjy bolsa bu emlägi aýratyn hasabynda görkezmelidir. Ol boýunça özbaşdak hasap ýöredilmelidir we hasaplaşyklar üçin aýratyn bank hasaby açylmalydyr.

31. Kepillik gatanjynyň (üpjünçiligiň) möçberi ynançly dolandyrmaga berilýän döwlet emläginiň bazar bahasynyň on göterimi möçberinde belleniýär.

32. Kepillik gatanjy aşakdaky ýagdaýlarda bäsleşigiň jemleri yglan edilenden soň, 10 (on) iş gününüň dowamynda gaýtarylmaga degişlidir, eger:

1) bäsleşige gatnaşyjy bäsleşigiň ýeňijisi diýlip yglan edilmedik bolsa;

2) bäsleşik bolup geçmedik diýlip ykrar edilen bolsa;

3) bäsleşige gatnaşyjy tarapyndan bäsleşige gatnaşmak üçin berlen ýüztutma bäsleşik geçirilýän senesinden öň yzyna alnan bolsa.

33. Ynançly dolandyryjy tarapyndan Şertnamanyň predmeti boýunça borçnamalaryň ýerine ýetirilmedik ýa-da talabalaýyk ýerine ýetirilmedik ýagdaýynda kepillik gatanjy kazyýetiň çözgüdi esasynda gaýtarylman bilner.

34. Emläk toplumy hökmünde döwlet kärhanasy ynançly dolandymaga berlende Şertnamanyň şertlerinde döwlet kärhanasynyň iş ugruny saklap galmak we döwlet emlägi ynançly dolandyrylýan wagtynda ynançly dolandyryjy tarapyndan eýeçiligiň eýesine ýetirilip bilinjek ýitgileriň öwezini dolmagyň üpjünçiligi hökmünde ynançly dolandyryjy tarapyndan girew berilmegi göz önünde tutulyp bilner.

35. Emläk toplumyny, döwlet emläginiň aýry-aýry düzüm böleklerini hem goşmak bilen, ynançly dolandyran mahalynda ynançly dolandyryjynyň ony aýrybaşgalamaga ýa-da wagtlaýyn eýelik edilmäge we peýdalanylmaga bermäge, girewine goýmaga, hasapdan öçürmäge, ýykmaga, çalyşmaga, şeýle hem ýurduň daşyna çykarmaga haky ýokdur.

III bab. Bäsleşigiň netijeleri yglan edileninden soň Şertnama baglaşmak

36. Bäsleşigiň jemleri yglan edilenden soň on iş gününüň dowamynda eýeçiligiň eýesi bilen bäsleşigiň ýeňijisiniň arasynda ýazmaça görnüşde Şertnama baglaşylýar.

Eger-de Şertnamanyň predmeti gozgalmaýan emläk bolup durýan bolsa, onda ol Gozgalmaýan emläge bolan hukuklaryň we onuň bilen bagly geleşikleriň döwlet sanawynda bellige alynmaga degişlidir we Şertnama döwlet bellige alnan pursatyndan başlap baglaşylan diýlip hasap edilýär.

37.Şertnama şular barada maglumatlary öz içine almalydyr:

- 1) eýeçiligiň eýesiniň hem-de ynançly dolandyryjynyň ady we salgysy;
- 2) ynançly dolandymaga berilýän döwlet emläginiň düzümi, iş görnüşi;
- 3) döwlet emläginiň bazar bahasy;

4) gymmatly kagyzlar bazarynyň döwlet tarapyndan düzgünleşdirilmegini amala aşyran Ygtyýarly edara tarapyndan berlen ygtyýarnamalar (hojalyk we paýdarlar jemgyýetleriniň maýalaryndaky paýlar we paýnamalar görnüşinde döwlet emlägi berlende);

5) ynançly dolandyryja tölenilýän hak-heşdegiň möçberleri we görnüşleri;

6) ynançly dolandyryjy tarapyndan öz işi barada eýeçiligiň eýesine hasabat bermegiň möhleti we tertibi;

7) Şertnamanyň hereket edýän möhleti;

8) eýeçiligiň eýesiniň we ynançly dolandyryjynyň hukuklary we borçlary;

9) ynançly dolandyryjynyň döwlet emlägini ynançly dolandyrmakda eden çykdaýylarynyň öwezini dolmagyň möçberleri we tertibi;

10) döwlet emlägi kem çykanda, şol sanda onuň ýagdaýy ýaramazlaşan mahalynda ynançly dolandyryjy tarapyndan ýetirilen zyýanyň öwezini dolmagyň şertleri;

11) taraplaryň günäsi bilen eýeçiligiň eýesine we ynançly dolandyryja ýetirilen ýitgileriň öwezini dolmagyň şertleri;

12) Şertnamanyň möhletini uzaltmagyň we möhletinden ön ýatyrmagyň şertleri;

13) eýeçiligiň eýesiniň we ynançly dolandyryjynyň jogapkärçiligi;

14) ynançly dolandyryjy tarapyndan döwlet emlägini eýeçiligiň eýesine gaýtarmagyň tertibi;

15) eýeçiligiň eýesi tarapyndan ynançly dolandyryja kepillik gatanjyny gaýtarmagyň möhletleri we şertleri;

16) eýeçiligiň eýesiniň barlaglary geçirmeginiň tertibi;

17) taraplaryň arasynda ýüze çykýan jeddeleri çözmegiň tertibi.

Şertnama taraplaryň özara ylalaşygyna laýyklykda, Türkmenistanyň kanunçylygyna garşy gelmeýän başga şertleri hem öz içine alyp biler.

38. Döwlet emlägini ynançly dolandyrmak boýunça täjirçilik meýilnamasy Şertnamanyň aýrylmaz bölegi bolup durýar.

39. Şertnama baş ýyldan köp bolmadyk möhlete baglaşylýar. Ynançly dolandyryjy tarapyndan döwlet emlägini netijeli dolandyrmak

maksady bilen, 20 (ýigrimi) million manatdan az bolmadyk möçberde maýa goýum goýlan ýagdaýynda Şertnama on ýyldan köp bolmadyk möhlete baglaşylyp bilner.

40. Ynançly dolandyryjy, eger Şertnamada başgaça göz önünde tutulmadyk bolsa, Şertnama güýje giren pursatyndan döwlet emlägini dolandymaga girişýär.

41. Eýeçiligiň eýesi we ynançly dolandyryjy Kanunda we Şertnamada kesgitlenen hukuklara eýedirler we borçlary çekýärler.

IV bap. Jemleýji düzgünler

42. Döwlet emlägini bäsleşik esasynda ynançly dolandymaga bermek baradaky işiň amala aşyrylmagyna kanunçylyga laýyklykda Ygtyýarly edara, beýleki ministrlikle, pudaklaýyn dolandyryş edaralary we ýerine ýetiriji häkimiýetiň ýerli edaralary tarapyndan gözegçilik edilýär.

43. Döwlet emlägini bäsleşik esasynda ynançly dolandymaga bermek bilen bagly şu Tertip bilen kadalaşdyrylmadyk gatnaşyklar Türkmenistanyň beýleki kadalaşdyryjy hukuk namalary bilen düzgünleşdirilýär.